

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty TEST DIAGNOSTYCZNY
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	OPOP-200-2412
<i>Termin egzaminu:</i>	2 grudnia 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	10 grudnia 2024 r.

Uwagi.

- Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.
- Jeżeli w zadaniach krótkiej odpowiedzi – w których wymagane będzie odwołanie do lektury obowiązkowej – uczeń odwoła się do lektur omawianych w klasach 4–6 albo do lektur, które w podstawie programowej z 2017 r. były wpisane jako lektury obowiązkowe, natomiast z podstawy programowej w 2024 r. zostały wykreślone, jego odpowiedź zostanie sprawdzona i oceniona zgodnie z kryteriami, a odwołanie do tych lektur zostanie uznane za odwołanie do lektury obowiązkowej.
- Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania określone w podstawie programowej ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Klasy IV–VI Lektura obowiązkowa: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> .

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Klasy IV–VI Lektura obowiązkowa: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> .

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2024 r. poz.996).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Klasy IV–VI Lektura obowiązkowa: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	Klasy IV–VI 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 9) charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach. Lektura obowiązkowa: John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> . Lektury obowiązkowe.

4.1. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punktCecha charakteru: *wytrwałość*

Przykład zachowania bohatera: *Bilbo cały czas we wnętrzu Góry szedł do przodu i nie zrezygnował z wyprawy.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Cecha charakteru: *odwaga*

Przykład zachowania bohatera: *podczas całej podróży był odważny.*

4.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Bohater: *Mały Książę*

Uzasadnienie wyboru: *Cechowała go wytrwałość, ponieważ szukając przyjaciela, nie zrażał się niepowodzeniami i odwiedzał kolejne planety.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

Bohater: *Mały Książę*

Uzasadnienie wyboru: *Mały Książę był wytrwały, bo nie bał się wyruszyć w podróż.*

Zadanie 5. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. 5. Poznanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...]	Klasy VII i VIII 1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy [...] oraz argumentów [...]; 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.

Zasady oceniania

2 pkt – sformułowanie stanowiska i podanie dwóch argumentów.

1 pkt – sformułowanie stanowiska i podanie jednego argumentu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Uważam, że warto czytać literaturę fantasy, ponieważ dzięki temu możemy rozwijać swoją wyobraźnię. Książki fantasy pozwalają nam też przeżyć razem z bohaterami niesamowite przygody w innym, fantastycznym świecie.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Uważam, że nie warto czytać literatury fantasy, ponieważ opisano w niej nieprawdopodobne zdarzenia, z którymi nie spotkamy się w rzeczywistym świecie.

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	Klasy IV–VI 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 2) [...] rozróżnia elementy [...] fantastyczne w utworach. Klasy VII i VIII Lektura obowiązkowa: Adam Mickiewicz, <i>Świtezianka</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	Klasy IV–VI 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przysłówki [...]); 7) poprawnie stopniuje [...] przysłówki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

BD

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...]. 5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisanie zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.	Klasy IV–VI 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: [...] przecinka [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].	Klasy IV–VI 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 12) dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny [...]. Lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania

- 2 pkt – uczeń podaje tytuł lektury obowiązkowej i bohatera oraz wyjaśnia, w jaki sposób element graficzny łączy się z życiem tego bohatera.
- 1 pkt – uczeń podaje tytuł lektury obowiązkowej i bohatera, ale nie podaje wyjaśnienia, albo wyjaśnienie jest niepełne ALBO podaje tytuł lektury obowiązkowej, nie podaje bohatera lektury, ale wyjaśnienie związku elementu graficznego z życiem jednego z bohaterów tej lektury pozwala zidentyfikować tego bohatera ALBO uczeń nie podaje tytułu lektury, ale podaje bohatera lektury obowiązkowej i poprawnie wyjaśnia związek elementu graficznego z życiem tego bohatera.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Wybieram ilustrację oznaczoną literą A

Tytuł lektury obowiązkowej: *Opowieść wigilijna*

Wyjaśnienie: *Monety przedstawione na obrazku nawiązują do chciwości Ebenezera. Mówią też o jego przemianie.*

- Wybieram ilustrację oznaczoną literą: B

Tytuł lektury obowiązkowej: „*Balladyna*”

Bohater lektury obowiązkowej: *Alina*

Wyjaśnienie: *Alina zebrała więcej malin w dzbanku, przez to Balladyna czuje się zagrożona, więc zabija siostrę, by wygrać zawody i zostać żoną księcia Kirkora.*

- Wybieram ilustrację oznaczoną literą: C

Tytuł lektury obowiązkowej: „*Zemsta*”

Bohater lektury obowiązkowej: *Papkin*

Wyjaśnienie: *Bohater posiadał kolekcję motyli. Wspomina o tym, gdy pisze testament i motyle zapisuje Klarze, której wcześniej się oświadcza.*

- Wybieram ilustrację oznaczoną literą: D

Tytuł lektury obowiązkowej: „*Świtezianka*”

Bohater lektury obowiązkowej: *Świtezianka*

Wyjaśnienie: *Strzelec podczas spotkania z dziewczyną dawał jej kwiaty, z których ona plotła wianek.*

- Wybieram ilustrację oznaczoną literą: E

Tytuł lektury obowiązkowej: „Mały Książę”

Bohater lektury obowiązkowej: Mały Książę

Wyjaśnienie: *Kiedy Mały Książę był na pustyni, razem z Pilotem poszukiwali studni, żeby napić się z niej wody.*

- Wybieram ilustrację oznaczoną literą: F

Tytuł lektury obowiązkowej: „Latarnik”

Bohater lektury obowiązkowej: Skawiński

Wyjaśnienie: *Skawiński dostał książkę pt. „Pan Tadeusz”. Lektura wywołała w nim silne emocje, przez które zapomniał zapalić latarnię i stracił pracę.*

Zadanie 10. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.	Klasy IV–VI 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	Klasy IV–VI 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: [...] zaproszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty, z których co najmniej jeden nawiązuje do tematyki spotkania; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty, z których co najmniej jeden nawiązuje do tematyki spotkania; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi.

- Jeżeli uczeń uwzględnia 5 elementów zaproszenia, a podaje tylko jeden argument, w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.
- Jeżeli uczeń uwzględnia 5 elementów zaproszenia i podaje dwa argumenty, ale żaden z nich nie nawiązuje do tematyki spotkania w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.
- Kategorie „Treść i forma” oraz „Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna” oceniamy rozłącznie.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Zapraszam uczniów szkół podstawowych z naszego miasta na spotkanie z okazji „Światowego Dnia Czytania Tolkiena”, które rozpocznie się 25 marca 2026 roku o godzinie 18.00 w kinie „Bajka” w Wędrawnych Górach.

W wydarzeniu weźmie udział znawca twórczości Tolkiena, który opowie o mocy wyobraźni autora „Hobbita, czyli tam i z powrotem”. Po wykładzie uczestnicy spotkania obejrzą wystawę prac plastycznych inspirowanych twórczością Tolkiena oraz odczytają fragmenty jego powieści.

Dyrektor kina „Bajka”

Zadanie 11. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	Klasy IV–VI 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio; 5) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych. Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie pytań do trzech akapitów.

1 pkt – poprawne przyporządkowanie pytań do dwóch akapitów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

2. – E
5. – D
6. – A

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	Klasy IV–VI 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio; 5) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych. Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje[...]; 2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	Klasy IV–VI 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio. Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	Klasy VII i VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) interpretuje dzieła sztuki [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych. 5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	Klasy VII i VIII 1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca uzasadnienie wraz z odwołaniem się do tekstu i do grafiki.

1 pkt – odpowiedź zawierająca uzasadnienie wraz z odwołaniem się do tekstu albo do grafiki.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Uzasadnienie: *Powyższa grafika mogłaby być ilustracją do tekstu „Refleksje o czytaniu”. Z kart książki widniejącej na ilustracji wyłaniają się balon, samolot i rakieta. O takiej właśnie mocy czytania, czyli o powoływaniu do istnienia nowych wyobrażonych przedmiotów pisze autorka tekstu.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Uzasadnienie: *Grafika może być ilustracją do tekstu, ponieważ autorka pisze o potęgze wyobraźni uruchamianej w trakcie czytania.*

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi. 5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	Klasy VII i VIII 1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów przy tworzeniu [...] innych tekstów argumentacyjnych.
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	Klasy IV–VI 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 9) charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach. Lektura obowiązkowa: Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> .

15.1. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie*Kamienie na szaniec***15.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Tadeusz Zawadzki podjął się przeprowadzenia akcji pod Arsenalem. Akcja była bardzo trudna, ponieważ więźniarka z więźniami oraz z Rudym jechała trasą, która znajdowała się w centrum miasta oraz była strzeżona przez kilka umundurowanych osób.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 0 punktów

„Rudy”. Bohater pomimo lęku i obaw, zdejmował flagi przeciwnika, chociaż mogło go to kosztować życie.

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...]. 3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka [...].	Klasy IV–VI 2. Zróżnicowanie języka. Uczeń: 8) rozróżnia [...] antonimy, rozumie ich funkcje w tekście [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 17. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	Klasy IV–VI 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 12) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWAŃ

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
5. Funkcjonalność wykorzystania w wypracowaniu utworu literackiego nie oznacza konieczności omówienia przez zdającego wszystkich elementów fabuły, sensów utworu istotnych (z punktu widzenia egzaminatora) ze względu na zagadnienie sformułowane w temacie. Należy jednak pamiętać, że samo przywołanie imienia bohatera literackiego nie jest funkcjonalnym wykorzystaniem utworu.
6. Za utwór literacki w wypracowaniu nie uznaje się: powieści obrazkowej, mangi, scenariusza filmowego, gry komputerowej.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Realizacja tematu wypowiedzi*, *Elementy twórcze* / *Elementy retoryczne* oraz *Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
8. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
9. W ocenie wypowiedzi uczniów, którym przyznano dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym, stosuje się szczegółowe zasady oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego uwzględniające specyficzne trudności w uczeniu się.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwaga. Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zadanie 18. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **przemówienie** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Innym utworem literackim w przemówieniu może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Napisz przemówienie skierowane do koleżanek i kolegów, mające ich przekonać, że warto postępować zgodnie z wartościami, które zawarte są w wielu książkach. W argumentacji odwołaj się do lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Uwagi.

- *Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.*
- *Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).*

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	Klasy VII i VIII 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 10) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie	Klasy IV–VI 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;

odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...]. Klasy VII i VIII 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich.
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych. 4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. 5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	Klasy VII i VIII 1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych; 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych; 5) odróżnia przykład od argumentu; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego; 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] przemówienie [...].

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. - Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
--------------	---

1 pkt	• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga dotycząca formy wypowiedzi.

Wypracowanie musi zawierać cechy charakterystyczne przemówienia jako wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, przeznaczonej do wygłoszenia:

- a) bezpośredni zwrot do adresata,
- b) retoryczne środki językowe, np.: pytanie retoryczne, powtórzenie, porównanie, słownictwo wartościujące,
- c) czasowniki w trybie rozkazującym,
- d) czasowniki w 1. i 2. osobie l. mn. służące podtrzymaniu kontaktu z odbiorcami lub pełniące funkcję perswazyjną,
- e) zaimki odnoszące się do 1. i 2. osoby l. mn. służące podtrzymaniu kontaktu z odbiorcami lub pełniące funkcję perswazyjną,
- f) zjednywanie przychylności odbiorców, np. podkreślenie ich znaczenia, kompetencji itp.

Uczeń może otrzymać 2 punkty, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawiają się bezpośredni zwrot do adresata oraz przynajmniej dwie różne cechy wybrane spośród b) – f); każda cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz, np. uczeń w wypracowaniu użył jednego porównania i jednego zaimka odnoszącego się do 1. i 2. osoby l. mn., tym samym zrealizował podpunkty b) i e),
- wszystkie pozostałe elementy polecenia zostały uwzględnione,
- wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.

Uczeń może otrzymać 1 punkt, jeżeli:

- w jego wypracowaniu pojawiają się bezpośredni zwrot do adresata oraz przynajmniej jedna cecha wybrana spośród b) – f), wybrana cecha powinna być potwierdzona przynajmniej jeden raz, np. uczeń w wypracowaniu użył jednego porównania i tym samym zrealizował podpunkt b), ALBO w wypracowaniu występują dwie różne cechy przemówienia spośród b) – f), a nie występuje bezpośredni zwrot do adresata, ALBO występuje tylko bezpośredni zwrot do adresata,
- nieuwzględniony został jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ/LUB
- w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	• Poglobiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	• Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO

	Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	- Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. - Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 4 błędy językowe	5–7 błędy językowe	8–10 błędów językowych	11–13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

WYPRAWOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Napisz opowiadanie o Twoim spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Wasza wspólna przygoda nauczyła Cię, jakimi wartościami warto kierować się w życiu. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi.

- W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: wspólna przygoda, potwierdzenie, jakimi wartościami warto kierować się w życiu.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	Klasy VII i VIII 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 10) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	Klasy IV–VI 4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...]. Klasy VII i VIII 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń: 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich.
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych. 4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.	Klasy IV–VI 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: [...] opowiadanie (twórcze [...]) [...]; 6) tworzy opowiadania związane z treścią utworu [...]. Klasy VII i VIII 1. Elementy retoryki. Uczeń: 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych.

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. - Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	- Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. - Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB - W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	- Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO - Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	- Funkcjonalna narracja. - Logiczny układ zdarzeń. - Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. - Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	- Funkcjonalna narracja. - Logiczny układ zdarzeń. - Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.

1 pkt	- Narracja częściowo funkcjonalna. - Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. - Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Poprawność rzeczowa.
1 pkt	- Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). - Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	- Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. - Graficznie wyodrębnione akapity. - Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	- Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. - Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 4 błędy językowe	5–7 błędy językowe	8–10 błędów językowych	11–13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

KRYTERIA OCENY PRAC UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

1. Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.

2. W ocenie poprawności ortograficznej w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się egzaminator nie będzie uwzględniał innych niż wymienione w punkcie 1. błędów w zapisie (tzn. nie będzie liczył ich jako błędy ortograficzne), w tym:

- **dodawania, opuszczania, przestawiania liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenia liter**
 - ✓ o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
 - ✓ dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
 - ✓ odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
 - ✓ różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcia drobnych elementów graficznych, w tym**
 - ✓ oznaczania miękkości nad literami
 - ✓ kropek (*dż, ż, i, j*)
 - ✓ „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędów dotyczących podziału wyrazu**
- **błędów dotyczących dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- **błędów wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować***
- **mylenia przedrostków z przyimkami** (*pode szły*)
- **błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami** (*wklasie, zachwilę, na pewno*)
- **niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich** (*słonice* zamiast *słońce*, *rosinie* zamiast *rośnie*).